

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SODNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
CURTEA DE JUSTIȚIE A COMUNITĂȚILOR EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKYCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Pers en Voorlichting

PERSCOMMUNIQUE nr. 86/07

6 december 2007

Arrest van het Hof van Justitie in gevoegde zaken C-463/04 en C-464/04

Federconsumatori e.a. / Comune di Milano

**HET VOORRECHT VAN OVERHEIDSORGANEN OM EEN NAAMLOZE
VENNOOTSCHAP TE CONTROLEREN OP EEN WIJZE DIE NIET IN VERHOUDING
STAAT TOT HUN DEELNEMING IS STRIJDIG MET HET GEMEENSCHAPSRECHT**

De Italiaanse wettelijke regeling op grond waarvan een overheidsorgaan bestuurders rechtstreeks kan benoemen, kan investeerders uit andere lidstaten ontmoedigen.

De naamloze vennootschap AEM SpA (Azienda Elettrica Milanese SpA) werd door de gemeente Milaan opgericht en is actief in de sector openbare gas- en elektriciteitsvoorziening. Nadat in 1998 de aandelen van deze vennootschap op de beurs waren genoteerd, was nog 51 % van haar kapitaal in handen van deze gemeente. Aangezien zij de privatisering van deze vennootschap beoogde, heeft de gemeente beslist om haar deelneming terug te brengen tot 33,4 %. In dit kader is in de statuten van AEM het recht voor de gemeente opgenomen om maximaal een vierde van de bestuurders rechtstreeks te benoemen. Bovendien kennen de statuten haar het recht toe om voor de benoeming van de niet rechtstreeks door haar benoemde bestuurders deel te nemen aan de verkiezing op basis van lijsten.

Ten gevolge van de gecombineerde werking van haar rechtstreekse benoemingsrecht en haar recht om deel te nemen aan de verkiezing op basis van lijsten, behoudt de gemeente Milaan de absolute meerderheid in de raad van bestuur van AEM, hoewel zij na de verkoop van aandelen slechts een relatieve meerderheid in het kapitaal bezit.

Federconsumatori, alsook andere verenigingen van consumenten en kleine aandeelhouders hebben de beslissingen van de gemeenteraad die de gemeente Milaan de mogelijkheid willen bieden om de meerderheid in de raad van bestuur van AEM te behouden, aangevochten. Zij

komen op tegen deze bevoorrechte positie omdat zij eventuele investeerders ontmoedigt om aandelen AEM te verwerven, hetgeen de waarde van hun deelnemingen in de vennootschap doet dalen.

Het Tribunale amministrativo regionale della Lombardia verzoekt het Hof van Justitie om uitspraak te doen over de verenigbaarheid met het gemeenschapsrecht van de Italiaanse wettelijke regeling waarop deze bevoorrechte positie is gebaseerd.¹

Het Hof wijst erop dat de voorgelegde vragen uitgaan van de premisse dat alleen de publieke aandeelhouders een dergelijke bevoorrechte positie kunnen innemen. Het stelt vast dat de Italiaanse wettelijke regeling de publieke aandeelhouders zo de mogelijkheid biedt om in het kader van de werkzaamheden van de raad van bestuur van een vennootschap op aandelen meer gewicht in de schaal te werpen dan zij in normale omstandigheden op grond van hun hoedanigheid van aandeelhouder zouden kunnen doen. Zo kunnen zij een grotere invloed uitoefenen dan op basis van hun investeringen mogelijk is, hetgeen een beperking van het kapitaalverkeer vormt.

Deze bevoorrechte positie wordt immers mogelijk gemaakt door, enerzijds, de Italiaanse wettelijke regeling, die in geen enkele beperking voorziet aangaande het aantal bestuurders dat de publieke aandeelhouder rechtstreeks kan benoemen, en, anderzijds, de deelname van laatstgenoemde aan de verkiezing van de niet rechtstreeks benoemde bestuurders.

Doordat zij de publieke aandeelhouders een instrument aanreikt waarmee zij voor de overige aandeelhouders de mogelijkheid kunnen beperken om daadwerkelijk deel te nemen aan het bestuur van de vennootschap, kan de Italiaanse regeling directe investeerders uit andere lidstaten ontmoedigen.

Dat deze maatregel deel uitmaakt van het burgerlijk wetboek en dat het benoemingsrecht een beslissing van de algemene vergadering van aandeelhouders vereist, ontnemt de Italiaanse regeling niet haar restrictieve karakter.

¹ In het bijzonder artikel 2449 van het Italiaans burgerlijk wetboek op grond waarvan de statuten van een vennootschap op aandelen een overheidsaandeelhouder het recht kunnen verlenen een of meer bestuurders rechtstreeks te benoemen, alsook wet 474/1994 op de privatiseringen, op grond waarvan deze aandeelhouder kan deelnemen aan de verkiezing op basis van lijsten van de niet rechtstreeks door hem benoemde bestuurders.

Het is juist dat een dergelijk benoemingsrecht niet onaantastbaar is, aangezien het bij een latere herziening van de statuten kan worden gewijzigd. Het geniet evenwel een tamelijk hoge mate van bescherming, aangezien de wijziging van de statuten een gekwalificeerde meerderheid van de aandeelhouders vereist. Dus zelfs wanneer de publieke aandeelhouder niet langer over de vereiste meerderheid beschikt om bestuurders rechtstreeks te benoemen, kan hij niettemin een dergelijk recht blijven uitoefenen.

Aldus kan een investeerder het aan de gemeente Milaan toegekende recht om bestuurders rechtstreeks te benoemen niet intrekken, zolang laatstgenoemde haar deelneming van 33,4 % in het kapitaal van AEM behoudt.

Derhalve stelt het Hof vast dat het beginsel van vrij kapitaalverkeer aldus dient te worden uitgelegd dat het in de weg staat aan een nationale regeling zoals de Italiaanse regeling.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

Beschikbare talen: BG, FR, CS, DE, EN, HU, IT, NL, PL, SK, GR

De volledige tekst van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de internetpagina van het Hof

<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=NL&Submit=rechercher&numaff=C-463/04 en C-464/04>

vanaf ongeveer 12.00 uur.

Voor nadere informatie wende men zich tot de heer Stefaan Van der Jeught.

Tel: +352 4303 2170 Fax: +352 4303 2988